

якого навчального закладу. Вирішення цього завдання неможливо без створення якісного навчального контенту, який складатимуть інтерактивні електронні матеріали: електронні підручники, посібники, презентації, тренажери, віртуальні лабораторії, ділові ігри, тести, анкети тощо. Він має забезпечувати найефективнішу взаємодію викладача та студента в навчальному середовищі.

Електронні освітні ресурси і сформоване на їх підставі інформаційно-освітнє середовище мають чималий потенціал для підвищення якості навчання. Він реалізується повною мірою у випадку, якщо навчання буде здійснюватися з урахуванням моделі взаємодії викладача і студентів, в основу якої покладено особистісно орієнтовану спрямованість.

Нові інформаційні та комунікаційні технології нададуть принциповий вплив на процес навчання в тому випадку, якщо будуть включені до відповідної їх можливостям моделі навчання. Освітнє середовище, що формується на базі засобів інформаційно-комунікаційних технологій, доцільно розробляти, по-перше, в межах особистісно орієнтованого навчання, а по-друге, з опорою на досягнення нових освітніх результатів – пріоритетне формування у студентів дослідних навичок [1, 2]. Тільки в цьому випадку електронні освітні ресурси зможуть принципово змінити освітню діяльність, до якої включаються. Особливу увагу слід надавати контенту електронних ресурсів. Саме він є найважливішим чинником ефективності будь-якого електронного ресурсу.

Для надання можливості всім студентам бути в постійному контакті з викладачем та однокурсниками, мати доступ до матеріалів навчальних дисциплін, наданих викладачами, інтерактивно опрацьовувати теми та активно включитися в процес навчання пропонується використовувати інтернет-сервіс «Особовий кабінет студента». Він підкреслює освітній імідж навчального закладу, надає актуальну інформацію, яка може змінюватися адміністраторами та викладачами кафедри в режимі реального часу. Перевагами використання інтернет-сервісу є індивідуальний та оперативний підхід до кожного студента, який користується послугами сервісу, покращання рейтингу студента, підвищення іміджу навчального закладу, кафедри.

Перелік посилань:

1. Равчина Т. В. Організація взаємодії студентів з освітнім середовищем у вищій школі [Електронний ресурс] / Т. В. Равчина. – Режим доступу : www.lnu.edu.ua/Pedagogika/periodic/visnyk/19_2/01_ravchyna.pdf.
2. Шибаніц В. Г. Організаційно-педагогічні умови створення освітнього інформаційного середовища [Електронний ресурс] / В. Г. Шибаніц. – Режим доступу : http://osvita.ua/school/lessons_summary/psychology/31893/.

ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ВНЗ

В.Б. Чередниченко

Харківський національний університет внутрішніх справ, Сумська філія

Застосування інформаційних технологій (information technology, IT) призвело до революційних змін у навчальному процесі ВНЗ. Основним джерелом знань для студентів на протязі багатьох десятиріч були їх конспекти лекцій, які не у повній мірі відображали зміст «начитаного» викладачами матеріалу. У бібліотеці наявні підручники, інформація у яких втрачає актуальність з року в рік через швидку динаміку наукового прогресу.

Сучасні IT дозволяють докорінно змінити традиційні методи доступу до знань. Зараз практично всі викладачі створюють файли інформаційних ресурсів з своїх дисциплін (лекції, презентації, вказівки до практичних занять, тощо) на власному ПК. Дистанційні методи навчання здатні забезпечити студентам ефективне користування такими навчальними матеріалами [1].

Базисними елементами електронних освітніх ресурсів є:

- лекційні матеріали, насичені графіками, таблицями, фотоілюстраціями, схемами, тощо (як правило у формі презентацій);
- завдання до практичних занять, семінарів, лабораторних робіт;
- блоки самоконтролю, питання до тестування та заліку;
- довідники та словники, посилання на файли в Інтернеті;
- «електронне» спілкування з викладачем через e-mail, вебінари, відеоконсультації, «Скайп» та ін.

Домінуючою сучасною тенденцією є забезпечення доступу студентів до усіх цих навчальних матеріалів [2].

Автор напрошував досвід застосування дистанційних освітніх технологій у навчальному процесі студентів денної та заочної форм навчання. Перш за все автор перевірив усі тексти лекцій з

дисциплін у форму презентацій (PowerPoint) та включив до них велику кількість наочних матеріалів. Для чотирьох дисциплін це зайняло понад два роки. Завдання до практичних занять корегувались після кожного навчального року. Всі ці навчальні матеріали були розміщені на сервері дистанційного навчання університету.

Інформаційне наповнення кожної дисципліни має однакову структуру:

- лекції у формі презентацій по кожній темі та додаткові учбові матеріали інших авторів;
- завдання для виконання практичних занять, семінарів;
- теми для самостійної роботи студентів (контрольні, курсові роботи, реферати, тощо) та методичні рекомендації по їх виконанню;
- питання тестів для «електронного» контролю знань;
- матеріали для підготовки до підсумкового контролю;
- таблиці з оцінками, одержаними студентами за практичні заняття, за самостійну роботу, при тестуванні та на заліку, підсумковий бал;
- актуальні оголошення, поточні завдання, тощо.

Такі електронні навчальні ресурси по своїй суті є гнучкими системами. Автор по мірі необхідності доповнює, оновлює та корегує їх, тому студенти завжди мають доступ до актуальних версій файлів. У інформаційному блоці на початку курсу також розміщено усі затверджені навчально – методичні матеріали. Доступ до матеріалів дисциплін зроблено вільним у режимі «Гость», що дає змогу студентам вільно використовувати всю цю інформацію для підготовки до практичних занять, до тестування та підсумкового контролю.

Тестування студентів проводиться у комп'ютерному класі у присутності викладача. Для кожного тесту передбачено чотири варіанти відповідей, з яких одна вірна. Підсумковий модульний контроль включає: тестування на ПК, виконання індивідуального практичного завдання на ПК та письмову відповідь або опитування по теоретичному питанню.

Слід зауважити, що застосування інформаційних технологій ще не стало пріоритетом серед викладачів, і для того є певні причини. По – перше, створення такого складного навчального комплексу вимагає незрівнянно більших витрат часу, ніж для звичайного конспекту лекцій. По – друге, далеко не усі науковці, особливо гуманітарного профілю, мають достатній обсяг знань у комп'ютерних технологіях. По – третє, недостатньо уваги приділяється розробці детальних інструктивних та методичних матеріалів та типових зразків для створення електронних навчальних ресурсів.

Автор вважає доцільним створити головну групу розробників, яка включатиме фахівців з програмного забезпечення та з методик викладання на базі МОН. Мета групи – розробити типові програмні засоби, що включають макети інформаційних, тестуючих, словарних та інших блоків, забезпечення гіперв'язків між ними, тощо. Доцільно розробити галузеві різновиди таких програмних засобів – для технічних, гуманітарних, медичних, інших тематичних напрямків. Їх можуть створити галузеві групи у провідних ВНЗ. Після практичної апробації – розповсюджувати ці програмні засоби та навчати викладачів роботі з ними на курсах підвищення кваліфікації.

За інформаційно-комп'ютерними технологіями – майбутнє навчального процесу, це безальтернативний шлях розвитку вищої школи.

Перелік посилань:

1. Савченко З. В. Формування і використання інформаційних електронних науково-освітніх ресурсів [Електронний ресурс] / З. В. Савченко // Інформаційні технології і засоби навчання : електрон. наук. фахове видання. – 2010. – № 4 (18). – Режим доступу : <http://www.i-te.edu.ua.net/em.html>.

2. Череди́ченко В. Б. Питання створення електронних підручників / В. Б. Череди́ченко // Проблеми застосування інформаційних технологій, спеціальних технічних засобів у діяльності ОВС та навчальному процесі : зб. статей наук.-практ. конф. Львівського державного університету внутрішніх справ, 26 грудня 2014 р. – Львів : ЛьвДУВС. – 2014. – С. 155-160.